

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	V
ÖNCEKİ BAZI BASILARIN ÖNSÖZ'LERİNDEN.....	VII
İÇİNDEKİLER	XI
KISALTMALAR.....	XXIII

BİRİNCİ BÖLÜM GENEL BAKIŞ

§ 1. MEDENÎ HUKUKUN ANLAMI VE KONUSU	1
I. "HUKUK" KAVRAMI.....	1
II. KAMU HUKUKU – ÖZEL HUKUK AYIRIMI	4
III. MEDENÎ HUKUKUN ANLAMI	5
IV. MEDENÎ HUKUKUN KONUSU	6
§ 2. MEDENÎ HUKUKUN DÜZENLENİŞ TARZI BAKIMINDAN ÇEŞİTLİ SİSTEMLER	7
I. ROMA – CERMEN SİSTEMİNİN ETKİSİ ALTINDAKİ HUKUK DÜZENLERİ.....	7
II. İSLÂM HUKUKUNUN ETKİSİ ALTINDAKİ HUKUK DÜZENLERİ	10
III. İNGİLİZ HUKUKUNUN ETKİSİNİ TAŞIYAN HUKUK DÜZENLERİ	11
IV. SOSYALİST PRENSİPLERİN ETKİSİ ALTINDAKİ HUKUK DÜZENLERİ	13
V. AVRUPA BİRLİĞİ HUKUKUNDA DURUM.....	14

§3.BULUNDUĞUMUZ GRUPTA KANUNLAŞTIRMA HAREKETİ	
VE İSVİÇRE MEDENÎ KANUNU'NUN YAPILIŞI.....	14
I. GENEL BAKIŞ.....	14
II. İSVİÇRE'DE MEDENÎ KANUNUN YAPILIŞI	19
§4.TÜRKİYE'DE MEDENÎ HUKUK ALANINDA	
KANUNLAŞTIRMA HAREKETLERİ VE MEDENÎ KANUN	22
I. OSMANLI İMPARATORLUĞU DÖNEMİNDE KANUNLAŞTIRMA..	22
II. TÜRKİYE CUMHURİYETİ DÖNEMİNDE KANUNLAŞTIRMA	
HAREKETİ	23
A. İlk Medenî Kanunun Yapılışı.....	23
B. Yeni Bir Medenî Kanun Hazırlama Çalışmaları	26
C. Yeni Türk Medenî Kanununun Kabulü	29
1. Genel Olarak.....	29
2. Yeni Medenî Kanunun Yapısı ve Getirdiği Yenilikler.....	29
a. Biçim Bakımından	29
b. Esas Bakımından	30
3. Yeni Medenî Kanunda Yapılan Değişiklikler	33

İKİNCİ BÖLÜM

MEDENÎ HUKUKUN YÜRÜRLÜK KAYNAKLARI VE UYGULANMASI

§1.HUKUKTA “KAYNAK” KAVRAMI VE MEDENÎ HUKUKUN	
YÜRÜRLÜK KAYNAKLARINA GENEL BAKIŞ	37
I. “KAYNAK” KAVRAMI.....	37
II. MEDENÎ HUKUKUN YÜRÜRLÜK KAYNAKLARINA GENEL	
BAKIŞ.....	38
§2.KANUNLAR, TÜZÜKLER, YÖNETMELİKLER	41
I. KAVRAMLARA GENEL BAKIŞ.....	41

II. YÜRÜRLÜĞE KOYMA VE YÜRÜRLÜKTEN KALDIRMA	44
III. MEDENÎ HUKUKLA DOĞRUDAN İLGİLİ TEMEL	
DÜZENLEMELER.....	47
A. Medenî Kanun ve Borçlar Kanunu.....	47
1. Medenî Kanun.....	49
a. Başlangıç.....	49
b. Kişiler Hukuku.....	49
c. Aile Hukuku	50
d. Miras Hukuku	51
e. Eşya Hukuku	51
2. Borçlar Kanunu.....	52
a. Eski Borçlar Kanunu.....	52
b. Yeni Borçlar Kanunu.....	52
aa. Yeni Bir Borçlar Kanunu Hazırlama Çalışmaları.....	52
bb. Yeni Türk Borçlar Kanunu'nun Kabulü.....	54
3. Medenî Kanunun Çeşitli Kitapları Arasındaki İlişki ve Medenî Kanun ile Borçlar Kanunu Arasındaki Bağlantı.....	55
4. Yürürlük Kanunu.....	58
5. Medenî Kanun ve Borçlar Kanunu ile Yakından İlgili Bazı Temel Kanunlarda Yaşanan Gelişmeler	59
B. Diğer Normlar.....	60
IV. KANUNLARIN UYGULANMASI	60
A. Kanunda Uygulanacak Hükmün Bulunması.....	61
1. Kanun Hükmünün Düz ve Zıt Anlam İtibariyle Kapsamı	61
2. Kanun Hükümlerinin Yorumlanması	62
a. Yorum Kavramı ve Çeşitleri.....	62
b. Yorumda Başvurulacak Yöntemler (Yorum Metodları)	63

c. Medenî Kanunumuzun Benimsediği Esas ve Kanun Hükümlerinin Yorumlanmasında Dikkate Alınacak Unsurlar	66
3. Bulunan Hükümün Uygulanabilir Olması.....	73
a. Yer İtibariyle Uygulanabilir Olma.....	73
b. Zaman İtibariyle Uygulanabilir Olma.....	74
aa. Kanunların Zaman Açısından Uygulama Alanı ..	74
bb. Kanunların Çatışması.....	79
c. Nitelik İtibariyle Uygulanabilir Olma.....	81
aa. Emredici Hukuk Kuralları.....	82
bb. Yedek Hukuk Kuralları.....	84
B. Bulunan Hükümün Uygulanış Tarzı ve Hâkimin Takdir Yetkisini Kullanması	85
1. Genel Olarak.....	85
2. Hâkimin Takdir Yetkisini Kullanması.....	87
C. Kanunda Uygulanabilir Hüküm Bulunmaması: Kanun Boşluğu	92
1. Anlamı.....	92
2. Kanun Boşluklarının Çeşitleri.....	96
a. Bilinçli Boşluklar – Bilinçsiz Boşluklar.....	96
b. Açık Boşluklar – Örtülü Boşluklar	98
c. Gerçek Boşluklar – Gerçek Olmayan Boşluklar.....	99
3. Kanun Boşluğu Bulunmasının Sonuçları	101
§3.ÖRF VE ÂDET HUKUKU	101
I. KAVRAM.....	101
II. BİR ÖRF VE ÂDET HUKUKU KURALININ DOĞUMU İÇİN GEREKLİ ŞARTLAR	102
III. ÖRF VE ÂDET HUKUKUNUN ROLÜ.....	105
§4.HÂKİM TARAFINDAN YARATILAN HUKUK.....	108
I. GENEL BAKIŞ.....	108

II. HÂKİMİN HUKUK YARATMASININ ŞARTLARI.....	110
III. HÂKİMİN HUKUK YARATIRKEN UYGULAYACAĞI YÖNTEM	110
IV. HÂKİMİN HUKUK YARATIRKEN YARARLANACAĞI İMKÂNLAR.....	113
V. HÂKİMİN YARATTIĞI HUKUK KURALININ ROLÜ	117
§ 5. MEDENÎ HUKUK UYGULAMASINDA BİLİMSSEL GÖRÜŞLERİN VE YARGI KARARLARININ ROLÜ	117
I. GENEL BAKIŞ.....	117
II. DOKTRİNDE YER ALAN BİLİMSSEL GÖRÜŞLER	118
A. Anlamı.....	118
B. Eser Tipleri.....	119
C. Doktrinin Rolü.....	121
D. Hâkimin Doktrinindeki Bilimsel Görüşlerden Yararlanması	121
III. YARGISAL İÇTİHA TLAR.....	126
A. Anlamı.....	126
B. Mahkeme Kararlarının Çeşitleri	127
1. Kararın Niteliği Bakımından	127
2. Kararı Veren Mahkeme Bakımından.....	127
C. Hâkimin Mahkeme Kararlarından Yararlanması.....	130

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

MEDENÎ HUKUKUN BAZI TEMEL KAVRAMLARI

§ 1. “HAK” KAVRAMI.....	133
I. TERİM.....	133
II. HAK KAVRAMINI AÇIKLAYAN GÖRÜŞLER	134

§2. HAKLARIN ÇEŞİTLERİ 136

- I. PARA İLE ÖLÇÜLEBİLEN DEĞERİ BULUNUP BULUNMAMASI AÇISINDAN: MALVARLIĞI HAKLARI – KİŞİ VARLIĞI HAKLARI 137
 - A. Malvarlığı Hakları..... 137
 1. Alacak Hakları 137
 2. Aynî Haklar..... 138
 - a. Eşya Üzerinde Sağlanan Yetki..... 139
 - b. Eşya Üzerinde Doğrudan Doğruya Hâkimiyet 144
 - c. Herkese Karşı İleri Sürülebilirlik..... 147
 3. Maddî Değeri Olan Yenilik Doğuran Haklar 148
 4. Fikrî Haklar 149
 - B. Kişi Varlığı Hakları..... 150
- II. İLERİ SÜRÜLEBİLECEĞİ ÇEVRE AÇISINDAN: MUTLAK HAKLAR - NİSBÎ HAKLAR..... 151
 - A. Mutlak Haklar 151
 - B. Nisbî Haklar..... 151
 1. Alelâde Nisbî Haklar..... 152
 2. Etkisi Güçlendirilmiş Nisbî Haklar 152
- III. KULLANILMASININ ETKİSİ BAKIMINDAN: ALELÂDE HAKLAR - YENİLİK DOĞURAN HAKLAR 154
 - A. Yenilik Doğuran Hakların Çeşitleri 155
 1. Yöneldiği Sonuç Açısından 155
 - a. Kurucu Yenilik Doğuran Haklar 155
 - b. Değiştirici Yenilik Doğuran Haklar 156
 - c. Bozucu Yenilik Doğuran Haklar 157
 2. Hakkın Kullanılış Tarzı Bakımından..... 157
 - B. Yenilik Doğuran Hakların Ortak Özellikleri 157
- IV. KULLANMA YETKİSİ AÇISINDAN: ŞAHSEN KULLANILMASI ZORUNLU OLAN VE OLMAYAN HAKLAR 160

V. BAĞIMSIZ OLUP OLMAMA AÇISINDAN: BAĞIMSIZ HAKLAR - BAĞLI HAKLAR.....	162
A. Bağımsız Haklar	162
B. Bağlı Haklar	163
1. Eşyaya Bağlı Haklar	163
2. Alacağa Bağlı Haklar	163
3. Borç İlişmesine Bağlı Haklar	164
4. Bir Topluluğa Mensup Olmaya Bağlı Haklar.....	164
§3.HAK SAHİBİ.....	164
§4.HAKLARIN KAZANILMASI VE KAYBEDİLMESİ	165
I. “HUKUKÎ OLAY”, “HUKUKÎ FİİL” VE “HUKUKÎ İŞLEM” KAVRAMLARI	165
A. Kavramlara Genel Bakış	165
B. Hukukî İşlemler	168
1. Hukukî İşlemlerin Türleri.....	168
a. Gerekli İrade Beyanı Adedi Açısından.....	168
aa. Tek Taraflı Hukukî İşlemler	168
bb. İki Taraflı Hukukî İşlemler (Sözleşmeler).....	169
cc. Kararlar	170
dd. Müşterek Hukukî İşlemler	170
b. İrade Beyanının Yöneltilmesi Açısından	172
c. Etki Doğurduğu Alan Bakımından.....	172
d. Malvarlığına Yaptıkları Etki Bakımından	173
aa. Borçlandırıcı İşlemler	173
bb. Tasarruf İşlemleri	174
cc. Kazandırıcı İşlemler.....	176
e. Hüküm İfade Edeceği An Bakımından.....	180
2. Hukukî İşlemin Unsurları	180
a. Hukukî İşlemin Kurucu Unsurları.....	181
aa. Genel Olarak.....	181

bb. “İrade Beyanı” Kavramı	182
cc. İrade Beyanının Çeşitleri.....	184
aaa. Açık ve örtülü irade beyanları – irade beyanı sayılan davranışlar.....	185
bbb. Yöneltilmesi gereken ve gerekmeyen irade beyanları.....	190
ccc. Vasıtalı ve vasitasız irade beyanları	192
b. Hukukî İşlemin Geçerliliği İçin Aranan Şartlar	192
aa. Her Türlü Hukukî İşlemden Aranan Şartlar	193
aaa. Hukukî işlemi yapan kişi ehliyetli olmalıdır	193
bbb. Hukukî işlemin konusunun, emredici hukuk kurallarına, kamu düzenine, genel ahlâka, kişilik haklarına aykırı veya imkânsız olmaması gerekir	194
ccc. Hukukî işlemi meydana getiren irade beyanları sağlıklı olmalıdır	194
ddd. İrade beyanları muvazaalı (danışıklı) olmamalıdır	195
bb. Bazı Hukukî İşlemler İçin Aranan Ek Şartlar	196
aaa. Bazı hukukî işlemlerde, irade beyanının bir şekle uyularak yapılması gerekir.....	196
bbb. Tasarruf işlemlerinde, tasarrufta bulunan kişi, tasarruf yetkisine sahip olmalıdır.....	198
ccc. İllî (sebebe bağlı) tasarruf işlemlerinin geçerli olması, ortada buna temel teşkil eden geçerli bir borçlanma işleminin bulunmasına bağlıdır	200
ddd. Karşılıklı borç yükleyen sözleşmelerde gabin (aşırı yararlanma) durumunun bulunmaması gerekir	200
cc. Bazı Hukukî İşlemlerin Hüküm Doğurması İçin Gereken Tamamlayıcı Unsurlar.....	201
aaa. Ehliyet eksikliğini giderici izin veya onay.	201

bbb. Temsil yetkisi eksikliğinden kaynaklanan noksanlığı giderici onay	201
ccc. Tasarruf yetkisi sınırlamasından kaynaklanan eksikliği giderici izin veya onay	202
ddd. Bir resmî makamın fiili	202
eee. Geciktirici şart	203
fff. Geciktirici vade	204
3. Hukukî İşlemlerin Hükümsüzlüğü	205
a. Yokluk	207
b. Kesin Hükümsüzlük (Butlan)	209
c. İptal Edilebilirlik	217
d. Noksanlık	220
e. Nisbî Etkisizlik	222
II. HAKLARIN KAZANILMA (İKTİSAP) TARZI	223
A. Aslen Kazanma	223
B. Devren Kazanma	224
C. Tesisen Kazanma	225
III. HAKLARIN KAYBEDİLİŞ TARZI	226
§5. HAKLARIN KAZANILMASINDA İYİNİYETİN ROLÜ	231
I. İYİNİYET KAVRAMI	231
II. İYİNİYETİN ROLÜ	234
III. İYİNİYETİN ARANACAĞI KİŞİ VE İYİNİYETİN ARANACAĞI ÂN	239
A. İyiniyetin Aranacağı Kişi	239
1. Temsil Halinde	239
2. Tüzel Kişilerde	240
3. Tüzel Kişiliği Bulunmayan Kişi Topluluklarında	240
B. İyiniyetin Aranacağı Ân	240
IV. İYİNİYETİN İSPATI	241

§6. HAKLARIN KULLANILMASI VE DÜRÜSTLÜK KURALINA

UYMA ZORUNLULUĞU	244
I. GENEL BAKIŞ.....	244
II. DÜRÜSTLÜK KURALI	246
A. Anlamı.....	246
B. Rolü.....	246
III. HAKKIN KÖTÜYE KULLANILMASI	249
A. Anlamı.....	249
B. Hakkın Kötüye Kullanılma Hâlleri	251
1. Temel İlke.....	251
2. Hakkın Kötüye Kullanıldığını Gösteren Durumlar.....	254
a. Hakkın Kullanılmasında Meşru Bir Menfaat Bulunmaması.....	254
b. Hakkın Kullanılmasının Hak Sahibine Sağlayacağı Menfaat İle Başkasına Vereceği Zarar Arasında Aşırı Oransızlık Bulunması	257
c. Kendi Ahlâka Aykırı Davranışına Dayanarak Hak Kullanılması.....	257
d. Uyandırılan güvene aykırı davranışta bulunulması	261
C. Hakkın Kötüye Kullanılmasının Yaptırımını.....	265
IV. DÜRÜSTLÜK KURALI VE HAKKIN KÖTÜYE KULLANILMASI YASAĞININ UYGULAMA ALANI.....	268
A. Kanunun Yorumlanmasında ve Boşluklarının Doldurulmasında.....	269
B. Kanuna Karşı Hilenin Önlenmesinde.....	270
C. Hukukî İşlemin Oluşması, Yorumlanması ve Tamamlanmasında	272
D. Borçların Doğumunda	281
1. Sözleşme Yapma Zorunluluğu.....	281
2. Yan Borçlar	283
3. Sözleşme Görüşmelerinde Dürüst Davranma Borcu	286

4. Davranış Yükümlülükleri.....	287
E. Sözleşmelerde Değişiklik Yapılması veya Sözleşmenin Sona Erdirilmesi	289
1. Eski Borçlar Kanunumuz Açısından Durum.....	289
2. Yeni Borçlar Kanununun Konuya İlişkin Düzenlemesi	294
V. MEDENÎ KANUNUN 2. MADDESİ UYGULANIRKEN GÖZ ÖNÜNDE TUTULACAK ESASLAR.....	294
§7.HAKLARIN KORUNMASI.....	298
I. GENEL BAKIŞ.....	298
II. TALEP	298
III. DÂVA.....	301
A. Dâva Çeşitleri	301
1. Eda Dâvaları.....	302
2. Tespit Dâvaları	303
3. Yenilik Doğuran Dâvalar	305
B. Dâvaya Karşı Savunma İmkânları.....	306
C. Dâvanın ve Savunmanın İspatı	310
1. İspat Yükü.....	310
2. İspat Konusunda Temel İlke	312
3. Özel esaslar	314
a. Hâkim Önünde İkrar Edilen Olguların İspatı Gerekmez.....	314
b. Hayatın Olağan Akışına Uyan (Normal) Olguların İspatı Gerekmez.....	315
c. Herkesçe bilinen olguların (mâruf ve meşhur vakıaların) ispatı gerekmez	316
d. Kanunî Bir Faraziyeye veya Karineye Dayanan Kimse, Bunun Kapsamına Giren Konuda İspat Yükünden Kurtulur.....	316

e. Kanunun, İspat Yükünü Özel Olarak Belirlediği Hâllerde Bu Hükümlerde Yer Alan Esaslar Uygulama Alanı Bulur.....	320
f. İddiasını Resmî Sicil ve Senetlere Dayandıran Kimse İspat Yükünü Yerine Getirmiş Olur.....	321
4. Özel Olarak: Resmî Sicil ve Senetlerin İspat Gücü	321
IV. CEBRÎ İCRA	324
V. HAKKINI KENDİ GÜCÜ İLE KORUMA	327
A. Haklı Savunma.....	327
B. Zorunluluk (İztırar) Hâli	328
C. Hakkını Korumak İçin Kuvvet Kullanma.....	329
VI. UĞRANILAN ZARARI TAZMİN ETTİRME	330
KAYNAKLAR.....	331
KAVRAM İNDEKSİ	355
KANUN MADDELERİ İNDEKSİ.....	365